

Finančná gramotnosť

Učebná pomôcka pre seniorov

Spracovala Ing. Ružena Laginová

VEDELI STE, ŽE...

K pochopeniu sveta financií je potrebné rozumieť nielen bankám, bankovému systému, úverom a vkladom v bankách, ale aj pracovnému trhu, zabezpečeniu príjmu a majetku, poisteniu, zhodnocovaniu úspor, investovaniu, sporeniu na dôchodok, dôchodkovému systému a ich vzájomným súvislostiam

OBSAH

1. Finančná gramotnosť	3
Čo vlastne je finančná gramotnosť ?	
Finančná sloboda	
2. Finančný plán	4
Cash flow / analýza finančného toku	6
3. Banky a bankové produkty	7
Uhádni svoj PIN kód	9
4. Ako nenaletieť podvodníkom, Ako nenaletieť na ponuky, ktoré sú iba na prvý pohľad výhodné	11
5. Riešenie úloh	
6. Použitá literatúra	

Finančná gramotnosť - úvod

Finančná gramotnosť je súbor finančných vedomostí, zručností a skúseností s efektívnym riadením vlastných finančných prostriedkov, ako i schopnosť celoživotne zabezpečiť seba a svoju rodinu. Len dostatok informácií a schopnosť pretaviť ich do správnych finančných rozhodnutí je predpokladom prosperity a finančne stabilnej budúcnosti jednotlivcov, ale aj celej spoločnosti.

Ide teda o schopnosť robiť kvalifikované a správne finančné rozhodnutia, ktoré majú pozitívny dosah na životy ľudí, na ich životnú úroveň.

Finančné rozhodnutia sa nemôžu robiť neuvážene. Je potrebné mať na pamäti niekoľko základných pravidiel, ktoré sú však navzájom prepojené a jedno ovplyvňuje druhé. Pri optimálnom nastavení a rozumnom finančnom správaní sa želaný výsledok zaručene dostaví a vy sa tak dokážete pripraviť aj na zvládnutie neočakávaných situácií.

V tejto učebnej pomôcke nájdete informácie z rôznych finančných oblastí a dozviete sa mnoho finančných pojmov, ktoré vás budú sprevádzať na ceste životom. Dozviete sa, ako finančne plánovať, ako zhodnotiť svoje financie či ako správne ochrániť seba a svoj majetok.

Zároveň sú pre vás pripravené úlohy na zamyslenie či praktické príklady, ktoré vás pripraví na realizáciu správnych finančných rozhodnutí, aby ste sa v budúcnosti dokázali postarať o seba aj o svojich blízkych.

FINANČNÝ PLÁN

Dobry finančný plán šetrí peniaze

Musíme si určiť, kam sa finančne chceme dostať a následne navrhnuť postup, ako na to.

Keď sa povie finančný plán, väčšina z nás si predstaví rozpočet v nejakej firme, zložité tabuľky a nekonečné výpočty. Otázka je, potrebuje finančný plán aj náš rodinný rozpočet?

Pri tvorbe osobného finančného plánu by sme dodržať na nasledovné kroky :

1.krok – Posúdiť, kde sa finančne nachádzame teraz

Východiskom na zistenie aktuálnej finančnej situácie je tzv. cash – flow analýza, alebo inak „rozpočet míňania peňazí“, ktorý odzrkadľuje príjmy a výdavky za mesiac. Plánovanie osobných financií nie je len o prepočte, či príjmy pokryjú výdavky. Je to hlavne o tvorbe správneho rodinného rozpočtu, plánovaní finančnej nezávislosti a správnom rozložení prebytku finančných prostriedkov.

Príjmy sú všetky peniaze, ktoré do domácnosti v určitom období prídu. Existuje viacero spôsobov, ako daný príjem finančný spotrebiteľ dosahuje, napr. prácou, podnikaním, prenájmom nehnuteľnosti, vlastníctvom cenných papierov, sociálnou podporou , podporou v nezamestnanosti, atď. Pred počítaním svojho príjmu nezabudnite na rozdiel medzi hrubým a čistým príjmom. Suma, ktorú dostanete na účet, alebo vám je vyplatená v hotovosti, je čistá mzda.

Výdavky naopak predstavujú všetky peniaze, ktoré nám z účtu a peňaženky odchádzajú. V zásade výdavky rozdeľujeme na **aktíva a pasíva**.

Aktíva sú výdavky, ktoré nám z peňaženky odchádzajú, aby sa zhodnotili pre budúcu spotrebu (napr. životné poistenie so sporením, vklady v bankách, investície, atď).

Pasíva predstavujú výdavky zväčša na aktuálnu spotrebu (bývanie, nájomné, strava, doprava, drogéria, dovolenky, hoby, mobil, úvery, lízing, atď).

2. krok – Určiť si, kam sa finančne chceme dostať

Kedy vlastne potrebujeme peniaze? Dnes? Zajtra? O mesiac? Rok, dva, o desať rokov? Spravidla stále. Peniaze sú len prostriedkom na splnenie si našich potrieb, túžob a prianí. Preto z hľadiska finančného plánovania je treba tiež stanoviť si ciele krátkodobé, strednodobé a dlhodobé

3. krok – Navrhnuť plán na dosiahnutie svojich cieľov

Samozrejme, že naše ciele by mali mať istú postupnosť, aby mal finančný plán zmysel. Vytvárať si rezervy, resp. „núdzový fond“, - ktorý by sme mali odložený pre neočakávané výdavky ako napr. pokazená práčka, dlhodobejšia práceneschopnosť, či strata zamestnania. Podmienkou je vysoká dostupnosť takýchto peňazí. Preto sú na jej uloženie vhodné aj krátkodobé termínované vklady, vkladové účty či fondy peňažného trhu.

4. krok – Vykonanie plánu

Keď máme definovaný osobný finančný plán, t.j. ciele, ktoré chceme dosiahnuť, treba jednotlivé ciele pretransformovať do konkrétnych čiastkových úloh, ktoré budeme postupne realizovať.

Domáci rozpočet

Príjmy		Výdavky	
Dôchodok	€	Súčet všetkých výdavkov	€
Vedľajší príjem	€	Zostalo mi / chýba mi	€
Mesačný príjem spolu	€		

Rozdelenie výdavkov

Bývanie		Doprava	
Bývanie a energie	€	Tankovanie a údržba auta	€
Internet, televízia, telefón	€	Zákonné a havarijné poistenie	€
Poistenia domácnosti, nehnuteľnosti	€	MHD, autobusy, vlaky, taxi	€
Iné výdavky (opravy, údržba, iné, ...)	€	Iné	€
Spolu za bývanie	€	Spolu na dopravu	€
Nákupy		Zdravie	
Potraviny	€	Lieky a doplnky výživy	€
Drogéria	€	Lekár	€
Oblečenie, topánky	€	Zubár	€
Iné	€	Špeciálna diéta	€
Spolu na nákupy	€	Spolu na podporu zdravia	€
Voľný čas a zábava		Iné výdavky	
Káva / čaj s priateľmi a iné	€	Úvery	€
Šport (podujatia, kluby, členské)	€	Poistenia	€
Kultúra (divadlo, kino, koncert)	€	Dobročinnosť	€
Dovolenka, výlety	€	Iné nezaradené výdavky	€
Vzdelávanie (knihy, kurzy, školenia)	€	Spolu	€
Na seba mívam	€		
Sporenie			
Neočakávaná situácia, rezerva	€		
Dovolenka a voľný čas	€		
Pre blízkych	€		
Spolu sporím	€		

Posledným krokom je porovnanie súčtu príjmov a súčtu výdavkov.

Môžu nastať tri situácie: výsledný rozpočet môže byť vyrovnaný, schodkový alebo prebytkový.

BANKY A BANKOVÉ PRODUKTY

Účet pre seniorov / Založenie účtu ONLINE

Založte si Účet pre zelenší svet

Účet pre modrú planétu môžete získať až na 24 mesiacov bez poplatku za vedenie

otvorte si účet na 12 mesiacov zadarmo

Vyberte si účet s výhodným úrokom 3 % p. a. pre vklady do výšky 100 000 Eur

Dostupné účty pre seniorov na trhu

Banka	Účet	Poplatok za balík
-------	------	-------------------

Senior konto

0,95 €

Užitočný účet Senior

2,90 €

SPACE účet pre klientov od 62 rokov

3,00 €

Bežný účet

zadarmo

Smart účet

bez poplatku

Bežný účet

zadarmo

Znížte si cenu Parádneho účtu až na nulu!

nastavíte si inkaso napríklad za plyn alebo telefón a inkaso sa zrealizuje

Bežný účet

Účet pre seniorov je určený tým, ktorí si chcú zasielať dôchodkové dávky na svoj účet. Podmienkou zriadenia účtu je predložiť platný doklad totožnosti a potvrdenie zo Sociálnej poisťovne o poberaní dôchodkových dávok. Niektoré banky nemajú v ponuke špecializované účty pre seniorov, pretože majú bez poplatku alebo s nízkym poplatkom bežné účty, ktoré si môžu zriadiť aj seniori.

Banky ponúkajú k účtu pre seniorov napríklad vedenie účtu bez poplatku alebo iba s minimálnym poplatkom, bezplatné vydanie platobnej karty, poskytnutie a využitie elektronického bankovníctva, odmeňovanie pri platbe kartou, niektoré banky poskytujú neobmedzené množstvo výberov z bankomatu vlastnej banky, zúčtovanie neobmedzeného počtu prijatých platieb, platby prostredníctvom POS terminálu, bezplatné vklady v hotovosti. Sú banky, ktoré ponúkajú k účtu aj bezplatné zriadenie sporiaceho účtu.

Každý senior by mal zakladanie účtu konzultovať s pracovníkom banky a mal by mu podrobne vysvetliť, na čo účet potrebuje a ako ho chce využívať. Ak senior využije viac služieb, za ktoré bude musieť platiť navyše, účet ho môže vyjsť drahšie, ako keby využíval klasický bežný účet.

Platobná karta

K bežnému účtu získate aj platobnú kartu, hovorí sa jej aj debetná karta. Práve ňou môžete v obchodoch platiť za nákupy a vyberať peniaze v bankomatoch. Každá platobná karta má svoj jedinečný PIN kód, ktorý vydáva banka.

PIN kód ku karte si treba zapamätať, nikdy ho nepísať do telefónu, alebo nosiť v peňaženke. Vyhnite sa tak jeho zneužitiu. PIN kód nikomu neprehrádzajte.

Predstav si, že si dostal novú platobnú kartu. Jej PIN kód je zašifrovaný a len ak sa naozaj vyznáš vo svete financií, dokážeš ho rozlúštiť.

Úloha- čo sme sa naučili, vytvor PIN:

PIN A: _ _ _ _ A1 A2 A3 A4

A1. Prečo vznikli peniaze?

1. Bol potrebný vhodný prostriedok na platenie za tovary.
5. Boli navrhnuté odborníkmi na financie.
6. Ľudia prestali dôverovať slovám a vyjadrili dlh v peniazoch.
4. Ľudia objavili drahé kovy, bez ktorých peniaze nemôžu existovať.

A2. Čo je to bežný účet?

0. Je určený na sporenie, ale peniaze sú dostupné.
9. Je určený na bežné platby.
5. Účet v cudzej mene.
6. Umožňuje predovšetkým čerpanie do mínusu.

A3. Z vlastného účtu v banke si môžeme vybrať hotovosť:

9. Iba v bankomate.
2. Priamo v pobočke banky alebo v bankomate.
4. V pobočke žiadnej banky si hotovosť vybrať nemôžeme.
6. Iba priamo na príslušnom obchodnom mieste – v pobočke banky

A4. Finančná gramotnosť je:

5. Schopnosť čítať, písať, počítat'.
7. Je súbor finančných vedomostí, zručností a skúseností s efektívnym riadením vlastných finančných prostriedkov
4. Zručnosť narábať s hotovosťou
1. Vedieť si založiť účet v banke

Ako nenaletieť podvodníkom

Zriadme sa týmto zásadným pravidlom: *Ak to znie príliš dobre, aby to bola pravda, je to pravdepodobne podvod.* Obrovské zisky za krátky čas sú veľmi nepravdepodobné...

Pred investovaním vždy dôkladne preskúmajte informácie o tom, do čoho investujete. Spýtajte sa na všetky detaily, pozrite sa na históriu a reputáciu spoločnosti a v prípade pochybností sa obráťte na odborníkov.

Čo sa týka falošných e-mailov, banky a iné legitímne organizácie si od vás nikdy nebudú pýtať citlivé osobné údaje, ako heslá, čísla kariet alebo PIN kódy. Toto je častá metóda, ktorú podvodníci používajú na získanie prístupu k účtom a financiám obetí. Ak dostanete takýto e-mail, najlepšie je ho ignorovať a kontaktovať priamo banku, aby ste overili jeho legitímnosť.

Vždy je dobré byť opatrný a skeptický, najmä ak vás niekto neznámy kontaktuje s ponukou, ktorá znie príliš dobre. Dôležité je tiež vždy overiť informácie, ktoré dostanete. Vaša opatrnosť a zdravý skeptizmus sú vaše najlepšie obranné zbrane proti podvodníkom.

Ako nenaletieť na ponuky, ktoré sú iba na prvý pohľad výhodné.

Plánujte svoje nákupy vopred

Predtým ako vyrazíte na nákupy, urobte si zoznam vecí, ktoré potrebujete a nakúpte ich najlepšie na jednom mieste. Takto sa vyhnete častým návštevám obchodu, ušetríte aj na pohonných hmotách a týmto spôsobom sa zároveň vyhnete impulzívnemu nakupovaniu nepotrebných vecí.

Vyhľadávajte zľavy

Skúmajte akciové a reklamné letáky a webové stránky obchodov, aby ste našli najlepšie zľavy na veci, ktoré potrebujete.

Môžete si tiež stiahnuť aplikácie vašich obľúbených obchodov, ktoré zákazníkom poskytujú zľavové kupóny a akcie. Sledovanie aktuálnych zliav je skvelý spôsob, ako ušetriť peniaze.

Mnohé obchody ponúkajú aj sezónne výpredaje a špeciálne akcie, ktoré vám umožnia získať produkty za zlomok pôvodnej ceny. Akciové letáky sú dôležitým nástrojom, ktorý vám poskytne prehľad o aktuálnych ponukách a pomôže ti rozhodnúť sa, kde nakúpiť.

Využívajte vernostné programy pre zákazníkov

V súčasnosti už mnohé obchody ponúkajú zákazníkom vernostné body, programy alebo kupóny na ďalší nákup. Neváhajte a využite takéto príležitosti, aby ste mohli nakupovať viac za menej peňazí.

Porovnávajte ceny

Porovnanie cien je kľúčovým faktorom pri hľadaní tých najlepších ponúk. Skúmajte preto rôzne obchody a internetové stránky, aby ste našli najvýhodnejšie ceny. Vždy sa pozrite na viacero miest, kde môžete daný produkt kúpiť a porovnajte. Niektoré obchody môžu mať rovnaký produkt za rôzne ceny.

Ďalším dobrým tipom je hľadať alternatívy. Nepredpokladajte, že najdrahšie veci sú tie najlepšie. Hľadajte alternatívy, ktoré môžu byť rovnako kvalitné, ale sú lacnejšie.

Nenakupujte impulzívne

Poznáte to. Prechádzate okolo obchodu a niečo vás vo výklade zaujme. Ani neviete ako a už ste dnu platíte. Alebo na vás pri prehliadaní internetu vyskočí cielená reklama a už máte online nákupný košík plný vecí, po ktorých vám srdce zapišťaľo.

Ak sa vám niečo zapáči, ale viete, že to nutne nepotrebujete a kupovali by ste len z rozmaru, zastavte sa. Nechajte si niekoľko dní na premyslenie. Častokrát na danú vec už na druhý deň zabudnete. Ak vám ale ani po dlhšom čase bude behať po rozume, vtedy zvažujte kúpu.

Rozmyslite si či vám impulzívne nakupovanie stojí za to a vždy zvažujte pre a proti. Nesnažte sa slepo si zdôvodniť, prečo potrebujete každú hlúposť, ktorá vám padne do oka.

Nakupujte mimo sezóny

Nakupujte veci, ktoré sú mimo sezóny, napríklad oblečenie alebo zimné športové vybavenie v lete. Častokrát sú tieto veci oveľa lacnejšie ako keď je sezóna v plnom prúde.

Takto ušetríte nemalé peniaze a veci budete mať pripravené, keď ich budete potrebovať. Neprehliadajte teda posezónne zľavy a výpredaje.

V second hand obchodoch nájdete skryté poklady

Výpredaje a second handy sú vynikajúce miesta na nákup za zlomok pôvodnej ceny. Počas výpredajov môžete nájsť kvalitné produkty so značnými zľavami. V second handoch môžete objaviť unikátne kúsky oblečenia, elektroniky a ďalších vecí za veľmi výhodné ceny.

Zvýhodnené nákupy pred záverečnou

Pred zatvorením obchody často ponúkajú zľavy na veci, ktoré nechcú skladovať v sklade alebo na potraviny, ktorým končí záruka či na pečivo. Niekedy sa teda oplatí počkať na záverečnú.

Vyhňte sa nákupom na splátky a pozor aj na bezkontaktné platenie

Ak je to možné, radšej nakupujte hotovosťou. Platba kartou či bezkontaktné platenie mobilom je veľmi efektívne, má však jednu veľkú nevýhodu – okamžite nevidíme koľko sme minuli.

Pri platbe kartou vždy máte istotu, že budete mať dostatok peňazí a ani si neuvedomíte, že odrazu je váš košík plný zbytočností. Pripravte si teda vopred hotovosť podľa vášho nákupného zoznamu. To vás donúti naozaj kúpiť len to, čo potrebujete.

Nie každá akcia je skutočne výhodná

Nedajte sa zlákať marketingovými trikmi obchodných reťazcov. Ak chcete skutočne ušetriť, dávajte si pozor napríklad na množstevné zľavy. Ak ste pôvodne zamýšľali kúpiť si len jeden jogurt, nekupujte zbytočne tri, len preto, že boli v akcii dva + jeden. Takto sa váš nákup veľmi rýchlo predraží.

Rovnako venujte pozornosť aj cenám za jeden kilogram. Niektoré značkové produkty a potraviny zvyknú byť drahšie za menšie množstvo.

Nakupuj online

Online nakupovanie môže byť lacnejšie ako nakupovanie v kamenných obchodoch. Vyhľadávaj zľavy a využívaj kupóny, ktoré sú často dostupné pre online zákazníkov.

Opravovanie a recyklácia

Namiesto toho, aby ste vždy kupovali niečo nové, skúste najprv opraviť a využiť veci, ktoré už máte. Oprava môže byť cenovo výhodná a ušetrí vám nemalé peniaze.

Ak už niečo nepotrebujete, premýšľajte o recyklácii alebo predaji vecí, ktoré by mohli mať pre niekoho iného hodnotu.

Veci, ktoré už nepotrebujete radšej predajte

Ak chcete skutočne pri nakupovaní čo najviac ušetriť, vyžaduje si to plánovanie, správne využitie zdrojov, ale niekedy tiež dávku sebazaprenia.

aktuálny zoznam najrozšírenejších výhod a zliav pre seniorov

ZĽAVY NA LIEKY

Bohužiaľ, starších ľudí trápia rôzne choroby a mnohí z nich musia užívať viacero druhov liekov. Doplatky za lieky sú často vysoké, no pozitívnou správou je, že niektorí dôchodcovia môžu tieto doplatky obísť.

Novela zákona o rozsahu a podmienkach úhrady liekov priniesla **nulové doplatky na lieky pre dôchodcov**. Treba však podotknúť, že nárok na túto výhodu má len skupina **dôchodcov s príjmom nižším ako 2 039,40 eur za štvrtrok**. Pre týchto jednotlivcov je táto novinka významnou úľavou.

Ostatní dôchodcovia musia stále riešiť doplatky v rámci limitu spoluúčasti. Tento limit je maximálna suma doplatkov, ktorú môžu zaplatiť konkrétne skupiny poistencov za kalendárny štvrtrok. Preplatky, ktoré uhradia, im následne **zdravotná poisťovňa vráti na bankový účet**.

Z hľadiska zdravotných výhod sa však ponúka viacero ďalších možností. Okrem nulových doplatkov na lieky môžu dôchodcovia využívať **pravidelné lekárske prehliadky, špeciálne vyšetrenia a zľavy do kúpeľov**. Tieto benefity predstavujú len zlomok zo širokej škály výhod, ktoré zdravotné poisťovne poskytujú seniorom.

DANE A ODVODY

Mestá a obce majú možnosť znížiť alebo úplne odpustiť dane zo stavieb alebo z bytov pre obyvateľov nad 62 rokov. Podmienkou využitia tejto výhody je však **podanie nároku zo strany daňovníka a preukázanie splnenia stanovených podmienok**.

Informácie o týchto zľavách sú dostupné vo všeobecne záväzných nariadeniach jednotlivých obcí a miest. Medzi bežné zľavy patria zľavy na **daň z nehnuteľností, poplatky za komunálny odpad a daň za psa**.

Pre seniorov, ktorí spĺňajú stanovené podmienky, môže byť oslobodenie od platenia daní reálnou výhodou.

Napríklad penzista pracujúci na dohodu s príjmom do 200 eur mesačne nemusí platiť dane z tohto príjmu. Ak si privyrába na zmluvu a platí odvody, môže po skončení práce očakávať zvýšenie svojho dôchodku. Sociálna poisťovňa automaticky rozhodne o zvýšení dôchodku do konca marca budúceho roka. Dôchodcovia nemusia žiadať o toto zvýšenie, poisťovňa ho vyplatí automaticky.

CESTOVANIE

Patrí sem bezplatné **cestovanie vlakmi** pre seniorov, pričom situácia pri autobusovej doprave môže byť odlišná. Pri cestovaní prímestskými autobusmi závisí výška zľavy od toho, v ktorom kraji penzista žije. Vo väčšine krajov môžu seniori **nad 70 rokov** cestovať vlakom zadarmo, pričom vo veku nad 62 rokov majú nárok na osobitné cestovné vo výške 0 eur.

REKREÁCIA

Príspevky na rekreáciu a stravu sú ďalšími výhodami, ktoré si môžu dôchodcovia uplatniť. Seniori dostávajú zľavy na rekondičné pobyty. Okrem toho môžu využívať aj príspevky na stravu, ktoré poskytujú niektoré mestá a obce. Podmienky poskytovania týchto príspevkov sa líšia podľa každého mesta, a môžu zahŕňať formu stravných lístkov alebo zľavy v určených stravovacích zariadeniach.

PREHĽAD ZLIAV PRE DÔCHODCOV

Zľava na cestovné	Dôchodcovia nad 62 rokov majú nárok na 100% zľavu z cestovného vo vlakoch ZSSK. Zľavu môžu uplatniť aj na niektorých autobusových linkách.
Zľava na zdravotnú starostlivosť	Dôchodcovia majú nárok na úhradu zdravotnej starostlivosti z verejného zdravotného poistenia. Zároveň majú nárok na určité zľavy na lieky a zdravotné pomôcky.
Zľava na kultúrne podujatia	Dôchodcovia majú nárok na zľavy na vstupné na kultúrne podujatia, ako sú divadelné predstavenia, koncerty, výstavy a múzeá.
Zľava na daň z nehnuteľností	Dôchodcovia nad 70 rokov majú nárok na zľavu z dane z nehnuteľností.
Zľava na potraviny	Mnohé obchody s potravinami ponúkajú dôchodcom zľavy na nákup potravín.
Zľava na služby	Mnohé spoločnosti, ktoré poskytujú služby, ponúkajú dôchodcom zľavy na tieto služby. Napríklad niektoré hotely ponúkajú dôchodcom zľavy na ubytovanie, niektoré reštaurácie ponúkajú dôchodcom zľavy na jedlo a niektoré dopravné spoločnosti ponúkajú dôchodcom zľavy na dopravu.
Zľava na poistenie	Niektoré poisťovne ponúkajú dôchodcom zľavy na poistenie.

ZĽAVY NA ELEKTRINU PRE DÔCHODCOV

Dôchodcovia na Slovensku majú nárok na zľavy na elektrinu, ktoré poskytujú niektorí dodávatelia. Podmienky pre získanie týchto zliav môžu líšiť od jedného dodávateľa k inému, no všeobecne platí, že dôchodcovia musia spĺňať nasledujúce kritériá:

- byť vlastníkom alebo nájomcom bytu alebo domu
- mať dôchodkový vek nad 62 rokov
- predložiť dôchodkový preukaz

Výška poskytovanej zľavy môže oscilovať **od 5 % do 20 %**, pričom niektorí dodávatelia umožňujú aj vyššie percentá, ako napríklad 30 % alebo 40 %.

AKO SI UPLATNIŤ ZĽAVU NA ELEKTRINU?

Proces uplatnenia zľavy pre dôchodcov môže byť rôzny. Niektorí dodávatelia umožňujú jednoduché uplatnenie zľavy pri podpise zmluvy a predložení dôchodkového preukazu. Iní vyžadujú, aby dôchodcovia vyplnili špeciálnu žiadosť o zľavu.

Informácie o zľavách na elektrinu pre dôchodcov sú dostupné na webových stránkach dodávateľov elektriny. Okrem toho je možné získať informácie v miestnych informačných centrách alebo v seniorských kluboch.

ZĽAVY CESTOVNÉHO PRE DÔCHODCOV NAD 70 ROKOV

Dôchodcovia starší ako 70 rokov využívajú výhody zliav na cestovné vo vlakoch ZSSK, autobusoch SAD, MHD a ďalších dopravných prostriedkoch.

ZĽAVA VO VLAKOCH ZSSK

Dôchodcovia starší ako 70 rokov majú nárok na 100% zľavu z cestovného vo vlakoch ZSSK. Táto výhoda sa vzťahuje na všetky typy cestovných lístkov, vrátane jednorazových, viacdenných a predplatných.

Zľava 100 % však neplatí pre:

- cesty v prihraničnom úseku
- vo vlakoch InterCity
- vo vlakoch Railjet xpress
- v 1. triede

ZĽAVA V AUTOBUSOCH SAD A MHD

Dôchodcovia nad 70 rokov môžu využiť zľavu z cestovného v autobusoch SAD a MHD, pričom výška zľavy sa líši od kraja k kraju. V niektorých regiónoch dosahuje 100 %, v iných 50 %. Dokonca si môžu nárokovať zľavy aj v ďalších dopravných prostriedkoch, ako napríklad v taxislužbách alebo lanovkách. Presná výška zľavy závisí od poskytovateľa.

Dôchodcovia nad 70 rokov môžu využívať bezplatnú prepravu v MHD v Bratislave na základe **SeniorPasu**. SeniorPas je bezplatný a je možné si ho vybaviť na predajných miestach Dopravného podniku Bratislava (DPB). Dôchodcovia musia pri vybavovaní SeniorPasu predložiť dôchodkový preukaz.

V ostatných väčších mestách ako sú Košice, Prešov, Nitra alebo Žilina, môžu dôchodcovia nad 70 rokov využívať 50% zľavu z cestovného v MHD. Dopravný podnik daného mesta im vydá **bezkontaktnú čipovú kartu**.

AKO SI UPLATNIŤ ZĽAVU NA CESTOVNÉ

Uplatnenie zľavy na cestovné pre dôchodcov nad 70 rokov je jednoduché – stačí predložiť dôchodkový preukaz. Mali by mať preukaz pripravený pri každej ceste, na ktorej chcú využiť zľavu. Napríklad dôchodca nad 70 rokov, cestujúci vlakom ZSSK z Bratislavy do Košíc, si môže kúpiť jednorazový cestovný lístok za 0 eur. Bez zľavy by platil 22 eur.

ZĽAVY PRE SENIOROV A DÔCHODCOV NAD 60 ROKOV A NAD 62 ROKOV

Rozdiely medzi zľavami pre dôchodcov nad 60 rokov a nad 62 rokov:

Typ zľavy	Zľavy pre seniorov nad 60 rokov	Zľavy pre dôchodcov nad 62 rokov
Cestovné vo vlakoch ZSSK	50 %	100 %
Zdravotná starostlivosť	50 %	50 %
Daň z nehnuteľností	50 %	100 %

Kultúra a rekreácie

Seniori môžu využiť rôzne zľavy pri návšteve všetkých umeleckých organizácií, ktoré patria pod rezort kultúry. V rámci pôsobnosti sekcie múzeá a galérie v rezorte kultúry poskytujú aj celoročne možnosť bezplatných návštev vždy prvú stredu v mesiaci.

Napríklad na uplatnenie zľavy pre seniorov do 62 rokov zo vstupenky pri vstupe do Slovenského národného divadla (SND) je potrebné preukázať sa dokladom preukazujúcim vek alebo status konkrétnej osoby, ktorej vstupenka so zľavou má byť vydaná a ktorá si zľavu

uplatňuje. Na doklade musí byť fotografia predmetnej osoby. Môže ísť o občiansky preukaz, zľavnený predplatený cestovný lístok, u poberateľov predčasného starobného dôchodku je potrebné preukázať sa rozhodnutím Sociálnej poisťovne o priznaní starobného dôchodku.

Poberatelia dôchodkov môžu využiť aj príspevok Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR) SR na rekondičné pobyty. Maximálna suma príspevku sa tento rok zvýšila z 50 eur na 100 eur na osobu. Týka sa to všetkých poberateľov starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo výsluhového dôchodku. Nesmú však vykonávať činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti alebo na príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Môžeme pri nákupoch ušetriť? Rozmýšľal si už niekedy nad všetkými akciami, zľavami a bonusmi, ktoré nám obchody prinášajú takmer každý deň?

Úlohy:

1. Akciové ceny v letádoch nájdite 5 rovnakých výrobkov. Zapište ich cenu. Porovnaj, ktorá cena je najvýhodnejšia. Je akciová cena vždy najnižšia? Je výhodné nakupovať za akciové ceny?
  2. Vypočítajte, koľko by ušetrila rodina za 6 mesiacov, ak by ste za akciovú cenu kúpili minerálku, ktorej bežná cena v obchode je 0,75 €, akciová cena je 0,65 € a rodina mesačne spotrebuje 20 fliaš minerálky.
  3. Jednotková cena Niektoré tovary predávajú v obchodoch v rôznych baleniach. Aby sme mohli porovnať ich cenu, je na každej cenovke napísaná jednotková cena (za kus, za kilogram...).
- Prací prášok stojí v obchode: 1,4 kg balenie 4,99 €
3,5 kg balenie 10,79 €
0,5 kg balenie 1,99 €
- Vypočítajte, koľko stojí jeden kg pracieho prášku pre každé balenie. Ktoré balenie je najvýhodnejšie? Uveďte prečo. Napíšte, kedy sa oplatí kupovať väčšie balenie.
- Vyhľadajte na internete konkrétnu značku pracieho prášku a jeho najnižšiu cenu. Poznačte si, u ktorého obchodníka by ste nakúpili najvýhodnejšie.
4. Peter vložil do banky 4000,- Eur pri úrokovej miere 1,5% p.a. Aký je jeho úrok po roku? Koľko eur bude mať po roku na účte?
  5. Zuzka vložila do banky 5000,- Eur pri úrokovej miere 3% p.a. Koľko má zisku, ak si peniaze vyberie po 9 mesiacoch?
  6. Vklad na účte 2000 Eur, pri úrokovej miere 2% p.a. Daň z úroku 19%. Vypočítajte čistý úrok po odpočítaní dane a zisti zostatok na účte po pripísaní čistého úroku.

Príklad na podvodné konanie

Okay.sk vraj spustil akciu na kávovary Philips za 3 €

Na podvodný príspevok si neznámi útočníci dokonca platili reklamu. Nachytali tak veľké množstvo ľudí.

Posledná aktualizácia: 7. mája 2024 10:12

- Podvodníci si na príspevok platia reklamu
- K "dispozícii" je vraj až 270 kávovarov po 3 € za kus
- Zneužívajú dobré obchodné mená spoločností Okay a Philips

Internetové súťaže a rôzne podozrivo nízke ceny za zariadenia, ktoré sa predávajú násobne drahšie, často nevestia nič dobré. Väčšinou za nimi stoja ľudia s nečestnými myšlienkami a inak tomu nie je ani teraz.

Na Facebooku sa totiž objavil platený príspevok, ktorý očividne zneužíva dobré obchodné meno známej siete Okay.sk. V príspevku môžete vidieť fotku s kávovarmi [Philips Lattego 4300](#), pri ktorých je postavená ceduľka „Akcia“ s cenou 3 €. Tým, že útočníci zneužili meno Okay.sk a zároveň šíria fotografiu, ktorá skutočne vyzerá tak, ako by bola odfotená v ich predajni, môže dochádzať k tomu, že tomu mnohí uveria.

Philips vraj zatvára sklad

„Exkluzívna ponuka pre milovníkov kávy na Slovensku! Získajte úžasný kávovar Philips Lattego 4300 len za 3 €. Poponáhľajte sa, množstvo je obmedzené,“ píše sa v príspevku, v ktorom je zároveň odkaz, kde za takúto cenu môžu kávovar kúpiť.

Za jednou z týchto 12 krabičiek sa skrýva kávovar. Nájdu ho všetci, vždy na 3. pokus. Zdroj: Redakcia

Odkaz bol v čase písania tohto článku stále aktuálny, tak sme naň klikli a pozreli sa, čo sa za ním skrýva.

V odkaze sa píše, že *„Spoločnosť Philips na Slovensku zatvára sklad a pri tejto príležitosti má každý možnosť získať jeden z 270 kávovarov len za 3 €.“* [Podvodníci](#) zároveň hovoria, že ste tak nízku cenu stihli využiť a jeden kávovar pre vás je už rezervovaný. Na spodnej časti obrazovky si máte vybrať či chcete kávovar s napařovačom mlieka, alebo bez neho. Tiež sa vás opýtajú koľko kávy denne pijete a či chcete kávovar pre seba alebo ho plánujete kúpiť ako darček.

Zabezpečená platba

★★★★★ (2095 Hodnotenia)

1. Informácie

2. Platba

Číslo Karty

Číslo karty

Platnosť Do

MM / YY

Držiteľ Karty

Držiteľ karty

CVV

Verifikačné číslo   3 číslice na zadnej strane karty

Zaplatiť

Verified by VISA MasterCard SecureCode

VeriSign TRUSTe

Fenella Lara

★★★★★

Včera mi prišiel môj výrobok. Rýchla a bezproblémová zákaznícka služba! Ďakujem :)

Zhrnutie objednávky:

Cena služby	3.00€
Spolu DPH	3.00€

 Bezplatná technická podpora
 Google Bezpečné Prehliadanie
 Bezpečná platba

Svoje služby ponúkame nielen zodpovedne, ale aj s veľkou radosťou a nadšením. Snažíme sa o spokojnosť našich zákazníkov a sme hrdí na to, že vám môžeme poskytnúť tie najlepšie služby. Zabezpečujeme, aby bol naša služba dostupná všade a aby sme našim zákazníkom dostali to najlepšie.

Vaše darčekové zaobchádzanie začína vašou darčekovou kartou ZDARMA! Darčeková karta bude zaslaná na zaregistrovaný e-mail. Prehliadajte podľa pokynov a kliknutím na odkaz uplatnite darčekovú kartu. Kredity budú automaticky pripísané na vašu účet.

Novým užívateľom ponúkame možnosť zúčastniť sa AffiliateShops.com Member verejného klubu. Toto špeciálne ponuka vám dáva možnosť stať sa členom a vyžadovať si nový príjem na 3 dni za minimálnu cenu. Po tomto období sa stanete našim členom zaradeným do automatickej opätovnej platby každých 14 dní.

Výzva k platbe, ktorá vás okradne.

Overený recept na to, ako prísť o peniaze

Následne si vyberáte z dvanástich tajomných krabičiek, pričom pokusy máte presne tri. A hádajte, na ktorý pokus sa vám určite podarí vybrať kávovar. Samozrejme, na tretí. Posledným krokom je už len vyplnenie vašej adresy (vraj na doručenie) a zadanie platobných údajov ku platbe 3 €. Práve tu prichádzate o peniaze a na kávovar môžete samozrejme zabudnúť.

Ide o dobre známy trik, ktorým podvodníci často lanária dôchodcov či menej technologicky oboznámených ľudí. Dajte im vedieť, čo na nich striehne. Prísť v dnešnej dobe o peniažky určite nie je pochuti nikomu.

Použitá literatúra:

1. <https://hnonline.sk/finweb/osobne-financie/393558-dobry-financny-plan-vam-usetri-peniaze>
2. NBS pracovný zošit_Vieš ušetriť pri nakupovaní.pdf
3. <https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/4238/ako-naucit-ziakov-spravne-vnimat-peniaze>
4. <https://www.nadaciapartners.sk/vzdelavacie-materialy>
5. <https://5penazi.sk/> <https://5penazi.sk/pre-skoly/materialy-pre-skoly/>